

Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Att:

Uddannelsesudvalget (UDU)

17. maj 2006

Hermed mit notat vedr. bedre løsninger på studerendes frafald end de bebudede stramninger på SU.

Med venlig hilsen

Else-Marie Stilling
Direktør
Studenterrådgivningen

Hvordan modvirkes frafald fra de videregående uddannelser?

Regeringens pisk og gulerods politik i forhold til studerende kan meget vel risikere at få den modsatte effekt, nemlig mere frafald.

Studenterrådgivningen kunne i 2004 fejre sit 40 års jubilæum. Institutionen blev etableret på privat basis i et samarbejde mellem Danske Studerendes Fællesråd og Dansk Mentalhygiejnisk institut. Det hele startede med nogle få åbningstimer om ugen i København. I dag er der 9 afdelinger og 4 satellitter fordelt rundt omkring i hele landet

Studenterrådgivningen hører under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling og er således en del af regeringens uddannelsespolitik. Vi indgår derfor aktivt i bestræbelserne for at sikre at så få studerende som muligt dropper ud af uddannelsen eller bruger for lang tid til at gennemføre studierne.

I 1995 hjalp Studenterrådgivningen ca. 1800 studerende. I dag er tallet ca. 5.500. Selv om Studentertallet har været stigende er antallet af studerende, der søger hjælp i Studenterrådgivningen steget endnu mere markant.

Gennem årene, har der ikke været den store forandring i karakteren af de problemer, de studerende kommer med, når man ser bort fra de sociale problemer, der vedrører økonomi. Her har den gennem årene forbedrede SU kunnet spores. Det forhold vil desværre alt for let kunne ændres, hvis de aktuelle overvejelser om økonomiske incitament, som de er beskrevet i globaliseringsstrategierne bliver til virkelighed.

De studerende henvender sig til studenterrådgivningen med problemer, som ikke har helt den samme karakter, som dem studievejlederne og underviserne møder på uddannelsesinstitutionerne. Det kan eksempelvis være tristhed og depression, problemer i forhold til forældrene, studiestruktureringsproblemer, angstproblematikker, problemer med overspringshandlinger og udsættelse, perfektionisme for blot at nævne nogle. Problemerne er i stort omfang relateret til den enkeltes uddannelsesmæssige situation og giver derfor Studenterrådgivningen et godt billede af "hvor skoen trykker".

Personlige problemer

Studerende i dag oplever et øget pres omkring såvel studievalg som gennemførelse af studierne. På det personlige niveau handler det om mange forskellige former for pres, som jeg kort skal give nogle få eksempler på.

Ambitionsniveauet er oftest højt og omkring ens egen formåen og når man oplever, at det høje karakterniveau fra gymnasiet ikke følger med opstår der nemt usikkerhed omkring valg af uddannelse. Oplevelsen af, at alle de andre ser ud af at have meget mere check på det hele, kan betyde at den enkelte isolerer sig eller at en i forvejen vaklende selvtillid får et knæk.

Angst for ikke at kunne leve op til ikke mindst egen, men måske også forældres mere eller mindre uudsagte forventninger giver, usikkerhed og koncentrationsvanskeligheder.

De mange valgmuligheder giver en uoverskuelighed og samtidig både skyld- og skamfølelse, hvis man ikke har magtet at vælge rigtigt.

Man oplever sig som en personlig fiasko, hvis man ikke formår at få et spændende liv. Uddannelsen skal give en følelse af, at det man har valgt giver én noget her og nu. Hvis ikke, må man vælge om. Det er som om, der ikke er plads til det seje træk.

Vanskeligheder ved at opbygge nære relationer, at få et netværk både fagligt og privat, giver ensomhedsproblemer og problemer med tristed og depression. Der stilles mange krav, der er mange forventninger og mange valg, der skal tages. Ikke mindst hvis man må rejse langt væk fra familie og venner.

Flere og studerende kommer fra studiefremmede miljøer og flere studerende end tidligere har mere skrøbelige private netværk. Studenterrådgivningen møder flere studerende fra hjem med brudte familier og familier med sociale problemer, hvor de studerende er en slags mønsterbrydere.

Hvis man ikke forholder sig til de nævnte problemer, men sætter yderligere pres på f.eks. med krav om hurtig studiestart kombineret med økonomisk pres, kan det betyde, at de usikre unge alt for hurtigt giver op og dropper ud. Det er derfor mere hensigtsmæssigt, at sætte ind med ekstra vejledning og støtte, ikke mindst i forbindelse med studiestart.

I forhold til de personlige problemer er følgende indsatsområder oplagte:

De unge skal opleve sig set og værdsat af underviserne

Studiestederne skal aktivt hjælpe med at etablere velfungerende faglige og personlige netværk.

Studiestederne skal være opsøgende overfor de studerende og vise dem interesse og omsorg.

Studierelaterede problemer

Overgangen fra gymnasiet til et universitetsstudium, med det personlige ansvar for egen læring, er vanskelig for mange studerende

Hvis man er meget perfektionistisk anlagt, kan det være vanskeligt at prioritere i forhold til en overvældende mængde litteratur. Det kan være vanskeligt at få sin dagligdag struktureret, når der eksempelvis kun er 10 – 13 timers ugentlig undervisning.

Det kan være svært, at finde ud af, hvordan man får et privatliv, studenterjob og studier til at gå op i en højere enhed.

Problemerne kan være vanskelighederne med at få plads i projektgrupperne, vanskeligheder med samarbejdet i grupperne, usikkerhed og dårligt samarbejde med vejlederne, angst for at sige autoriteterne imod angst for at turde sig noget i større forsamlinger. Sempelthen bange for at virke dum.

Angst for eksamen, også selv om man har læst sit pensum, kan nå uanede højder. - At sidde fast i specialesumpen er en del af problematikken.

Alle disse forhold arbejder vi med i Studenterrådgivningen i forbindelse med de personlige problemer, der blokerer indlæring og hindrer de studerende at udnytte deres potentialer.

Regeringens nye tiltag tager fat på væsentlige områder i den forbindelse med f. eks samtaler med de studerende, ændringer i forhold til eksamenstilmelding og specialeskrivning, alt sammen initiativer, som med den rette ånd kan virke motiverende og fremmende for gennemførelsesprojektet. Som støtte i forhold til studierelaterede problemstillinger anbefaler studenterrådgivningen.

Mere afklaring omkring specialeskrivning og begrænsning i tidsforbrug

Mere målrettet vejledning og personlig støtte i forbindelse med skriveprocessen – konstruktiv tilbagemeldinger

Flere samtaler med de studerende omkring den studiemæssige progression

Sociale problemer

Selv om SU i Danmark er blevet forbedret gennem årene, så er der stadig ikke på alle områder tilstrækkelig hjælp. Huslejerne er høje, for de der ikke kan få kollegium og de daglige leveomkostninger er høje. Det er imidlertid ikke bare en økonomisk nødvendigt at have studenterjob, men også nødvendigt af hensyn til CV ét og den fremtidige jobsituation. Et job ved kassen i Føtex løser derfor ikke problemerne i sig selv.

Erhvervsarbejdet kan give problemer i både starten og slutningen af studiet. I starten fordi der her er behov for at komme godt i gang og bruge alle kræfter til at få dagligdagen til at hænge fornuftigt sammen og til slut for ikke at forlænge tiden med specialeskrivning unødigt.

Endelig er det vigtigt at huske på, at studerende ligesom alle andre mennesker også kommer ud for helt almindelige sociale problemer. Det kan være problemer omkring fødsel og mangel på dagsinstitutionspladser, det kan være alvorlig sygdom og dødsfald, skilsmisser og andre former for personlige kriser, som betyder at studiet må forlænges. Det er som om den slags ikke er tænkt ind i de nye koncepter. Langsom studiestart, der tænkes "straffet" kan være begrundet i problemer som nævnt ovenfor, det samme gælder, hvis studiet må forlænges, hvor tidligere har fjumreåret har givet luft. Det samme gælder tillæg for bestået semester. Det er vigtigt at holde sig klart at udsættelse ikke altid bare er et spørgsmål om dovenskab.

Hvis gennemførelsen skal øges og unødige frafald og unødige studieforlængelser skal formindskes, så må der udvises en anderledes holdning til det at være studerende. Det nytter ikke at gøre studielivet vanskeligere end det almindelige arbejdsliv, det skal tvært imod gøres attraktivt.

Der er behov for at de planlagte stramninger sikrer, at der er undtagelser, således at man ikke utilsigtet rammer sårbare grupper og i stedet for risikerer øget frafald.

Der er behov for, at studielivet betragtes på lige fod med arbejdslivet således, at man i de studendes dagligdag indtænker både det fysiske og psykiske arbejdsmiljø og ordentlige arbejdsvilkår i øvrigt f.eks. omkring barsel, orlov mv.

Else-Marie Stilling
Direktør for Studenterrådgivningen
2006